

Η ΠΤΩΣΗ ΕΝΟΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ Η δεύτερη ανάγνωση

«Θα πάρει χρόνο για να γίνουν οι αλλαγές και να αξιοποιηθούν οι επιδοτήσεις της ΕΕ», λέει ο Γκρέγκορ Εκιερτ

«Οι εκλογές στην Ουγγαρία ήταν οι πιο σημαντικές των τελευταίων 20 ετών. Θα αλλάξουν τα πάντα» λέει μιλώντας στο «Βήμα» ο Γκρέγκορ Εκιερτ, καθηγητής Διακυβέρνησης στο Χάρβαρντ, ειδικός στην Ανατολική Ευρώπη. «Το αποτέλεσμα είναι εξαιρετικά σημαντικό για την ίδια την Ουγγαρία, την οποία ο Βίκτορ Ορμπαν κατέστρεψε οικονομικά. Για την Ευρώπη, γιατί επιτέλους δεν έχει αυτή τη μία χώρα να κινείται ενάντια σε όλες τις άλλες. Για τη Ρωσία, γιατί έχασε ένα μοναδικό στήριγμα στην Ευρώπη. Για την Ουκρανία, γιατί η ΕΕ μπορεί πιο εύκολα να την υποστηρίξει. Για το κίνημα MAGA στις ΗΠΑ, επειδή είχαν μεγάλες ελπίδες ότι αυτή είναι η νέα αναδυόμενη ιστορική τάση, την οποία όλοι θα ακολουθήσουν εισάγοντας κάποιου είδους "ανελεύθερη δημοκρατία". Είναι τέλος σημαντικό για τα ακροδεξιά κινήματα στην Ευρώπη, γιατί η Βουδαπέστη έχει γίνει η βάση για όλες τις δεξαμενές σκέψης και τις οργανώσεις που υποστηρίζουν την Ακροδεξιά, χρηματοδοτούμενες από ουγγρικές κρατικές επιχειρήσεις».

Το αποτέλεσμα των εκλογών οφείλεται κυρίως στην οικονομία ή στον Πέτερ Μαγιάρ;

«Ο Ορμπαν οδήγησε την ουγγρική οικονομία σε κρίση. Ετσι, η Ουγγαρία αυτή τη στιγμή έχει τον υψηλότερο πληθωρισμό στην Ευρώπη και είναι από τις χώρες με τη χαμηλότερη οικονομική ανάπτυξη. Συν ότι υπάρχουν τα παγωμένα κονδύλια της ΕΕ, τα οποία δεν της έχουν αποδοθεί εξαιτίας της εκτεταμένης διαφθοράς. Σημαντικό, ωστόσο, ρόλο έπαιξε και η ιδιοφυής πολιτική εκστρατεία του νικητή των εκλογών Πέτερ Μαγιάρ. Η Βουδαπέστη είναι πολύ φιλελεύθερη, αλλά η επαρχία ήταν πάντα συντηρητική. Ο Μαγιάρ πέρασε δύο χρόνια επισκεπτόμενος, αρκετές φορές, όλα τα χωριά και τις πόλεις της χώρας, μιλώντας για θέματα όπως η υγεία, η εκπαίδευση, ο πληθωρισμός και η οικονομία, δηλαδή όλα όσα έκαναν τον κόπο να στραφεί κατά του Fidesz, του κόμματος του Ορμπαν. Επίσης, έπαιξε ρόλο η διαρροή των ηχογραφημένων συνομιλιών του ουγγρικού υπουργού Εξωτερικών με τον ρώσο ομόλογό του Σεργκέι Λαβρόφ, αλλά και του ίδιου του Ορμπαν, που εμφάνιζαν την Ουγγαρία υποτελή της Ρωσίας».

Πόσο εφικτό θα είναι για τη νέα κυβέρνηση να αλλάξει σελίδα στη χώρα;

«Η νέα κυβέρνηση δεν θα είναι σε θέση να αντιστρέψει τα πράγματα γρήγορα. Το γεγονός ότι κέρδισε τα δύο τρίτα του κοινοβουλίου είναι εξαιρετικά σημαντικό, γιατί της δίνει τη δυνατότητα να κάνει αλλαγές ακόμα και στο Σύνταγμα, το οποίο είχε αλλάξει ο Ορμπαν μετά τις εκλογές του 2010, όμως δεν είναι αρκετό. Θα πάρει χρό-

νο για να γίνουν οι αλλαγές και να αξιοποιηθούν οι επιδοτήσεις της ΕΕ. Ο Ορμπαν ήδη ξόδεψε ολόκληρο το προγραμματισμένο δημοσιονομικό έλλειμμα του 2027 στους πρώτους δύο μήνες του τρέχοντος έτους, μοιράζοντας χρήματα και "αγοράζοντας" ψήφους για τις εκλογές. Το πρώτο ζήτημα είναι ότι αυτή η κυβέρνηση δεν θα είναι σε θέση να κάνει πολλά πράγματα και γρήγορα στην οικονομία.

Το δεύτερο ζήτημα που με ανησυχεί είναι ότι ο Ορμπαν ήταν στην εξουσία για 16 χρόνια, με αποτέλεσμα όλοι οι γραφειοκράτες, οι δικαστές, οι διευθυντές των κρατικών επιχειρήσεων να είναι άνθρωποι του Fidesz. Το Tisza δεν έχει αρκετά εξειδικευμένα και καταρτισμένα στελέχη για να αναλάβουν αυτές τις σημαντικές θέσεις. Ο ίδιος ο Μαγιάρ

Γκρέγκορ Εκιερτ

«Μην περιμένετε να αλλάξουν γρήγορα τα πράγματα»

Ο καθηγητής του Χάρβαρντ, ειδικός στην Ανατολική Ευρώπη, μιλά για την επόμενη μέρα της νίκης του Πέτερ Μαγιάρ στην Ουγγαρία - «Το καθεστώς είναι βαθιά ριζωμένο» λέει. «Αλλά τουλάχιστον Πούτιν και Τραμπ έχασαν τον Δούρειο Ιππο στην ΕΕ»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ στη Μαριλίζα Αναστασοπούλου

Η σχέση του Ορμπαν με τον Τραμπ οδήγησε πολλούς ακροδεξιούς να στραφούν προς τις ΗΠΑ. Μετά τις ουγγρικές εκλογές αυτό αλλάζει

δεν έχει την εμπειρία, για παράδειγμα, του πρωθυπουργού της Πολωνίας Ντόναλντ Τουσκ. Το τρίτο σοβαρό ζήτημα είναι ότι ο Ορμπαν είχε χρόνο στην εξουσία για να αλλάξει το σύστημα με τέτοιο τρόπο ώστε να εμποδίσει σχεδόν κάθε ενέργεια της νέας κυβέρνησης, όπως το να διορίσει ανθρώπους για μακροχρόνιες θητείες, οι οποίοι δεν μπορούν να απομακρυνθούν χωρίς αλλαγή του Συντάγματος ή του νόμου».

Σε ποιον βαθμό η Ρωσία και οι ΗΠΑ επένδυσαν σε αυτές τις εκλογές;

«Η Βουδαπέστη εξελίχθηκε τα τελευταία χρόνια σε κόμβο των ρωσικών μυστικών υπηρεσιών στην Ευρώπη. Ενώ όλες οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες μείωσαν τον αριθμό των λεγόμενων διπλωμάτων στις ρωσικές πρεσβείες, απέλασαν ου-

σιαστικά τους κατασκόπους και έκλεισαν ορισμένα ρωσικά προξενεία, η ρωσική πρεσβεία στη Βουδαπέστη διπλασίασε το μέγεθός της. Ο Βλαντίμιρ Πούτιν ενδιαφερόταν τόσο πολύ για το αποτέλεσμα των εκλογών που έστειλε ομάδες παραπληροφόρησης για να τις χειραγωγήσουν και να τροφοδοτήσουν τα κοινωνικά μέσα με παραπλανητικά αφηγήματα. Ως προς τον Τραμπ, το να στείλει στη Βουδαπέστη τον αντιπρόεδρό του, εν μέσω πολέμου, ήταν μια σημαντική χειρονομία. Όταν συναντήθηκε ο αντιπρόεδρος Βανς με τον Ορμπαν και είπε ότι πήγε στη Βουδαπέστη επειδή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρεμβαίνει στις ουγγρικές εκλογές, ήταν η πιο κραυγαλέα παρέμβαση σε δημοκρατικές εκλογές που έχει γίνει ποτέ οπουδήποτε στον κόσμο. Το ουγγρικό καθεστώς ήταν ο Δούρειος Ιππος τους για να διαταράξουν τις δραστηριότητες της ΕΕ, την οποία και οι δύο μισούν. Υπό μία έννοια "έχασαν" τις εκλογές στην Ουγγαρία».

Τι περιμένουμε για τις σχέσεις με την Ευρώπη, καθώς και για την Ακροδεξιά;

«Η ήττα του Ορμπαν αμφισβητεί την ιδέα μιας ασταμάτητης ιστορικής διαδικασίας απομάκρυνσης από τη φιλελεύθερη δημοκρατία. Ηδη ο Ρόμπερτ Φίτσο συνεχάρη τον Μαγιάρ και δήλωσε ότι η Σλοβακία είναι προσπλωμένη στις ευρωπαϊκές αξίες. Είναι η πρώτη φορά που στην Ευρώπη έχουμε σχεδόν ομοφωνία σε όλα. Επίσης, η σχέση του Ορμπαν με τον Τραμπ οδήγησε πολλούς ακροδεξιούς να στραφούν προς τις ΗΠΑ. Μετά τις ουγγρικές εκλογές αυτό αλλάζει γιατί αντιλαμβάνονται ότι στο σημερινό ευρωπαϊκό περιβάλλον δεν προσφέρει κανένα εκλογικό πλεονέκτημα».

Ποιο είναι το νέο πολιτικό σκηνικό στην Ουγγαρία;

«Δεν υπάρχουν πια σοσιαλιστές, δεν έχει μείνει κανείς αριστερά του Κέντρου. Μερικοί εντάχθηκαν στον συνασπισμό του Μαγιάρ, αλλά δεν υπάρχει ανεξάρτητη παρουσία αριστερών βουλευτών. Αυτό αντανάκλα το πού βρίσκεται η ουγγρική κοινωνία καθώς και το ότι για να κερδίσεις εκλογές στην Ουγγαρία πρέπει να βρίσκεσαι σε εκείνη την πλευρά του πολιτικού φάσματος. Ο Μαγιάρ είναι φιλοευρωπαίος και σαφώς αντιρωσικός. Υπάρχει βεβαίως το θέμα ότι η Ουγγαρία εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη ρωσική ενέργεια, αλλά πιστεύω ότι αυτό θα αλλάξει σταδιακά με την πάροδο των χρόνων. Νομίζω ότι τώρα που είναι ελεύθερος να εκφράσει τις προτεραιότητές του, θα δούμε έναν πολύ διαφορετικό Μαγιάρ και περιμένω να εκπλαγώ ευχάριστα από την κατεύθυνση στην οποία θα κινηθούν ο πολιτικός λόγος και οι πολιτικές στην Ουγγαρία».